

# הקורא עומד פרק שלישי מגילה

כב:

עין משפט  
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) תענית ט"ז (ב) אשכנז קמו. וי"ג (ג) אשכנז. (ד) אשכנז. (ה) אשכנז. (ו) אשכנז. (ז) אשכנז. (ח) אשכנז. (ט) אשכנז. (י) אשכנז. (יא) אשכנז. (יב) אשכנז. (יג) אשכנז. (יד) אשכנז. (טו) אשכנז. (טז) אשכנז. (יז) אשכנז. (יח) אשכנז. (יט) אשכנז. (כ) אשכנז. (כא) אשכנז. (כב) אשכנז. (כג) אשכנז. (כד) אשכנז. (כה) אשכנז. (כו) אשכנז. (כז) אשכנז. (כח) אשכנז. (כט) אשכנז. (ל) אשכנז.

מיפק לא נפקי. הלך לפניה כרץ גזירה משום הנכנסין כדאמרין לעיל לאחריה לא כרץ דלא מייש ליואלין: זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם. כמה שכן מאחרין צבית הכנסת: כגון תענית לזכור. שמונה במלאכה. רוב תענית לזכור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים אמצעיים ואחרונים: ופשטא כבא.

ושאין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון:

## הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וליבעי: לחמה וכו' על פני כלל שיהיה אדם: (ב) רש"י ד"ה ולכר פשוט וכו' דהא דהוה מחמת טי' בלא כשרואו חל בשני וברכיע: (ג) ד"ה וליבעי לחמה וכו' לא היה יודע דבעי לנשי: (ד) ד"ה קריה וכו' נמיר ליה מרובה וכו' מיימי קרא אלא דנני לטן קריה:

נמי מותר במלאכה אלא כמאן כמאן: רש"י מרש"י. אין בו ביטול מלאכה כל כך שאין השנים עשות מלאכה בזה והכי נמי אמרין בנמ"ק דהא שנה (ד' כג.) גני משאיות משום ביטול מלאכה לעם שני ימים. ושמעתי מפי מורי הזקן ו"ל שניתנה להם מזהו זו כשנזיל שלא פירקו נומיהן כעגל (מוספת). ואני מלאכה כפרק מ"ה דנתיבא דרבי אליעזר שמשו הגשמים ולא רצו ליתן נומיהן לבעליהן אלא אמרו להן אדם רואים לעשות פסל ומסכה שאין בו כח להזיל ונתן הקב"ה סכרן של גשמים כעולם הזה שיהו משמרות ראשי חדשים יותר מן האנשים ולעוה"כ הן עמידות להתחדש כמו ראשי חדשים שנלמא (ט) תתחדש כנשר נעורייכי (ע"כ) ומקרא ממיימי דכתיב אשר נסרתם שנים זיוט המעשה (שמואל א' א') ומרגס יעמך ביומא דמולא והתם נמי גבי ר"ח קאי דקאמר ליה מחר חודש וקרי ליה לערב ר"ח יום המעשה אלמא רש"י חדש לאו יום המעשה הוא. ומשע נמי לאו ביטול מלאכה לעם שארי נאין לצית הכנסת יותר מימות החול לפי שאין עושין בו מלאכה אלא כדבר האכזר: ולרב אשי. דלמא זה הכלל דמתני' לחמ"י נמי תשעה כבא דלמ"א זיה מוסף שפלת ענני: מתני' מני כו' חל לביום כו'. גבי תשעה כבא תניא לה בשמעתא דנתיבא דמס' תענית: קורא אחד ומפטיר אחד. הקורא הוא הוה המפטיר: סימנא כעלמא. הא דהדר נקוט ליה בזה הכלל סימנא יהיב לן כו': כל דעסי מילתא מחבריה. כל יום העורף דבר מחבריו: לא אסרה תורה. כפסוק זה אלף שלף עשו רצפת אבנים כבהכ"כ דוגמת של מקדש: לא בעי מטרם לזכור. שאם ילך ועמדו מפניו: פישוט ידים ורגלים. כשהיה נופל על פניו ושאר הזכור לא היו עושין קן: לא משני. לא היה רוצה לשנות ממנהגו: ואיבע"ת אימא. לא היה רגיל ליפול על פניו (א) כלומר שהיה אדם ששכח ואינו נופל על פניו: אלא"כ נענה. כלומר אלא"כ כטום כמעשי שהוא נענה כפסולת. למא זה אסא נופל על פניו. אלמא אין לו לעשות: קריה. האמורה בכל מקום אינה אלא על אפיס: ארלס. משמע כולו עשות ארלס: אחי קריה. ענין גדוליו ושען עליהם ושוחה עד שנוטק את הלצה

ואין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון:

## מוסף רש"י

קורין שלשה ומפטיר אחד. תלחין לשלש לחרון מפטיר משום שאין מוספין בחול יותר מני אששים ולא צריח על ד' שאין לו להיפך אלא בשבת וי"ל. ולפיכך קורין י' דתמן ספר מרה הוא ונלחו הכי סו קרו שלשה. שהיא משמרת עולא לקרות שני ומחמין סון ולי וסרבל ונחמין כס"ג.

מיפק לא נפקי. הלך לפניה כרץ גזירה משום הנכנסין כדאמרין לעיל לאחריה לא כרץ דלא מייש ליואלין: זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם. כמה שכן מאחרין צבית הכנסת: כגון תענית לזכור. שמונה במלאכה. רוב תענית לזכור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים אמצעיים ואחרונים: ופשטא כבא.

ואין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון:

## מבין רש"י

קורא אחד ומפטיר אחד. תלחין לשלש לחרון מפטיר משום שאין מוספין בחול יותר מני אששים ולא צריח על ד' שאין לו להיפך אלא בשבת וי"ל. ולפיכך קורין י' דתמן ספר מרה הוא ונלחו הכי סו קרו שלשה. שהיא משמרת עולא לקרות שני ומחמין סון ולי וסרבל ונחמין כס"ג.

מיפק לא נפקי. הלך לפניה כרץ גזירה משום הנכנסין כדאמרין לעיל לאחריה לא כרץ דלא מייש ליואלין: זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם. כמה שכן מאחרין צבית הכנסת: כגון תענית לזכור. שמונה במלאכה. רוב תענית לזכור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים אמצעיים ואחרונים: ופשטא כבא.

ואין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון:

## מבין רש"י

קורא אחד ומפטיר אחד. תלחין לשלש לחרון מפטיר משום שאין מוספין בחול יותר מני אששים ולא צריח על ד' שאין לו להיפך אלא בשבת וי"ל. ולפיכך קורין י' דתמן ספר מרה הוא ונלחו הכי סו קרו שלשה. שהיא משמרת עולא לקרות שני ומחמין סון ולי וסרבל ונחמין כס"ג.

מיפק לא נפקי. הלך לפניה כרץ גזירה משום הנכנסין כדאמרין לעיל לאחריה לא כרץ דלא מייש ליואלין: זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם. כמה שכן מאחרין צבית הכנסת: כגון תענית לזכור. שמונה במלאכה. רוב תענית לזכור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים אמצעיים ואחרונים: ופשטא כבא.

ואין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון:

## מבין רש"י

קורא אחד ומפטיר אחד. תלחין לשלש לחרון מפטיר משום שאין מוספין בחול יותר מני אששים ולא צריח על ד' שאין לו להיפך אלא בשבת וי"ל. ולפיכך קורין י' דתמן ספר מרה הוא ונלחו הכי סו קרו שלשה. שהיא משמרת עולא לקרות שני ומחמין סון ולי וסרבל ונחמין כס"ג.

מיפק לא נפקי. הלך לפניה כרץ גזירה משום הנכנסין כדאמרין לעיל לאחריה לא כרץ דלא מייש ליואלין: זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם. כמה שכן מאחרין צבית הכנסת: כגון תענית לזכור. שמונה במלאכה. רוב תענית לזכור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים אמצעיים ואחרונים: ופשטא כבא.

ואין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון:

## מבין רש"י

קורא אחד ומפטיר אחד. תלחין לשלש לחרון מפטיר משום שאין מוספין בחול יותר מני אששים ולא צריח על ד' שאין לו להיפך אלא בשבת וי"ל. ולפיכך קורין י' דתמן ספר מרה הוא ונלחו הכי סו קרו שלשה. שהיא משמרת עולא לקרות שני ומחמין סון ולי וסרבל ונחמין כס"ג.

מיפק לא נפקי. הלך לפניה כרץ גזירה משום הנכנסין כדאמרין לעיל לאחריה לא כרץ דלא מייש ליואלין: זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם. כמה שכן מאחרין צבית הכנסת: כגון תענית לזכור. שמונה במלאכה. רוב תענית לזכור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים אמצעיים ואחרונים: ופשטא כבא.

ואין בהן ביטול מלאכה בנזן ראש חדש קורין ארבעה. וקסאי דהא כפרק אין דורשין כמגיגה (דף י"ז. וסס) אמרין דהא חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל שלא פרוקו נומיהן כמעשה העגלים: ולרב אבי מתיב: מני לא תנא קמא ולא רבי יוסי דתניא: רבי יוסי אומר אע"פ קורין שששה ופספדי אחר. וא"ת דלמא ר' יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין ולא בעי להמיר אחד מן השלשה ומפטיר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלמ"ק לכה למימר דהא קמא אחד דהיינו רביעי דהא (ס) הוא ממשע נט' כבא שהוא בשלישי ורביעי יתב משי וי' דלמא ור"כ מסתמא לא ימיר נט' כבא שהוא צ"ב וי' לקרות רביעי ואינו ממיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר' יוסי הוה המפטיר אחד מן השלשה שאלו: ואיבע"ת אימא רב פישוט דים ורגלים הוא דעבד כדע"ל. וקסאי וי' לא היה יודע (ט) דמני לנשיי הכי וי' ס"ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט דים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסור ליה מדעבד בלא פישוט דים ורגלים ונסוף קאמר ואיבע"ת אימא אין אסור מדעבד ורב פישוט דים ורגלים הוא דעבד דאסור מן המורה ומיהו קסאי לנישאל קמא דאסור מדעבד בלא פישוט דים ורגלים יש לתמוה על בני נכסות שלנו שיש בהן לפניהם הי"ך נופל שליט לזכור על פניו ורגלה לו דמנ"ל אלמ"י ונכחי שרי ויהי נמי משמע כסמוך דמיימי היה דפרק אין עומדין דברכות (דף ל"ג. וסס) דחזין להו לאנשי ורנא דמנ"ל אלמ"י קן פירש רב האי גאון: